

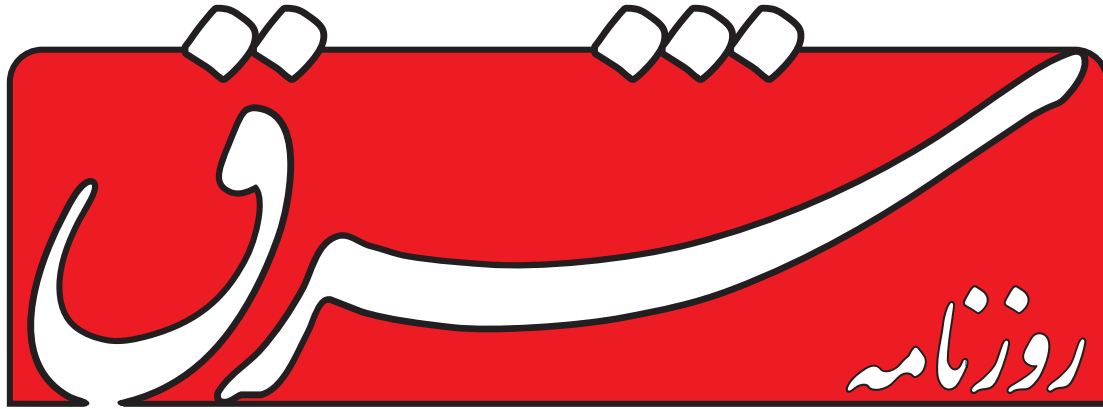

رئیس‌جمهور: در مسیر مقابله با کرونا تنها بودیم

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا گفت: «در جریان شیوع ویروس کرونا در کشور در کنار ویروس، مسئله کسب‌وکار، زندگی مردم و آموزش فرزندان نیز تحت تأثیر قرار گرفت». حسن روحانی...

صفحه ۳

یکشنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۹ | ۱۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲ | ۳۱ ژانویه ۲۰۲۱

پاسخ خرازی به شریعتمداری شما فیلم‌ساز خوبی نیستید

گروه سیاست: مشخص بود مناظره تلویزیونی هفته گذشته حسین شریعتمداری، مدیرمسئول روزنامه کیهان و صادق خرازی دبیرکل حزب «ندای ایرانیان» بدون حاشیه و جنجال نخواهد ماند. مناظره‌ای که در آن هر دو طرف بارها اعلام کردند...

صفحه ۲

سال هجدهم | شماره ۳۹۲۹ | ۱۲ صفحه | ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

افراط و تفریط تحریم

حجت‌الله میدی

از میان شاخص‌های ارزیابی وضعیت اقتصادی کشورها و معیشت ملل، شاخص درآمد سرانه، با تمام نارسایی‌هایش، هنوز یکی از معتبرترین و مربوط‌ترین ابزارهای برآورد است. بررسی داده‌های مختلف، اعم از آنچه بانک مرکزی یا مرکز آمار ایران اعلام کرده تا آنچه از صندوق بین‌المللی پول یا بانک جهانی منتشر شده، نشان می‌دهد که در بازه‌های ۱۰ساله از ابتدای سال ۸۹ تا پایان سال گذشته، درآمد هر ایرانی براساس قدرت خرید وی به‌طورمیانگین، دست‌کم کاهشی در حد ۳۰ درصد داشته که به معنی کوچک‌تر شدن سفره خانواده‌هاست. نیازی به توضیح بیشتر نیست که اگر بر سر رقم دقیق این کاهش یا مدل محاسبه شاخص یاد شده، ملاحظه یا نقدی وجود داشته باشد، بر سر اصل تحقیق این واقعیت، بحثی نمی‌توان کرد. بدیهی است که علل کاهش درآمد سرانه که می‌توان از آن به افت سطح معیشت تعبیر کرد، تابعی ساده و تک‌متغیره نیست و برای بررسی متغیرهای اثرگذار بر این شاخص و میزان آنها، باید پژوهشی دقیق و جامع انجام شود. اما در رویکرد کلی، می‌توان با بررسی نقطه‌نظرهای صاحب‌نظران و پژوهشگران و واقعیت‌های موجود به این نتیجه رسید که از میان عوامل داخلی، شیوه حکمرانی و از میان عوامل خارجی، تحریم‌های آمریکا دو متغیر مهم و اثرگذار بوده‌اند. جست‌وجوهای نویسنده این سطور، اطلاعات مقتنی را مبنی بر اینکه سهم هر کدام از دو عامل در این کاهش چقدر بوده است، به دست نمی‌دهد و از این روی پژوهشی مستقل لازم است تا میزان اثر هر کدام از عامل‌های دوگانه پیش‌گفته را بر کاهش سطح معیشت برآورد کند. بدیهی است که در این مسیر نمی‌توان اظهارات سیاسی از سوی جناح‌های مختلف را قابل اتکا دانست؛ اظهاراتی که به خطا، گاه تنها علت تنگنای معیشتی را، تحریم‌ها عنوان می‌کند و گاه همه را به شیوه اداره کشور نسبت می‌دهد و اداره کشور را نیز به خطا، به قوه مجریه محدود می‌کند، در صورتی که در بازه مورد نظر دو کابینه با دو رویکرد متفاوت مسئولیت اجرایی را به عهده داشته است. در اینکه باید ارزیابی علمی دقیقی از متغیرهای داخلی اثرگذار بر تنگنای اقتصادی و سهم هر کدام از قوا و ارکان اداره کشور صورت پذیرد تا تصمیم‌گیری بهینه تحقق یابد تردیدی نیست و اتفاقاً این امر، در آستانه ورود به سال انتخابات ریاست‌جمهوری کشور، ضرورتی انکارناپذیر دارد. اما به دلیل افزایش مباحث مختلف در خصوص تحریم‌ها و رویکرد افزایش فشارهای حداکثری ایالات‌متحده بر ایران در روزهای اخیر که به دلیل تغییر دستگاه حاکمه در واشنگتن، جدی‌تر شده است، موضوع محوری این نوشته، تحریم‌های آمریکاست. جای تأکید دوباره دارد که پرداختن به تحریم‌ها در این نوشته را نباید به مثابه بی‌اثر یا حتی ضعیف‌شمردن اثر شیوه‌های اداره کشور بر بروز مسائل اقتصادی تلقی کرد.

صفحه ۵

ادامه در صفحه ۴

تئرها

آزیر در شهرک آزمایش

صفحه ۹

امارات دشمن منافع ایالات متحده در خاورمیانه

صفحه ۸

درخواست محاکمه روحانی از مشهد

صفحه ۲

علیرضا بیرانوند زیادی خوش‌بین است؟

صفحه ۱۱

علی‌مظهری:

اختیارات رئیس‌جمهور در کشور ما کم نیست

صفحه ۳

خنثی‌سازی ویروس انگلیسی با واکسن ایرانی

صفحه ۹

۳۵۰ میلیارد دلار در ۳ دهه برای کنترل نرخ ارز به بازار تزریق شد

چهار رئیس و یک متهم

تلاش مجدد نمایندگان مجلس برای نوشتن طرح‌های سیاسی و حزبی
اخراج از سیاست یا
حذف رقبای انتخاباتی

صفحه ۳

یادداشت

نقدی بر مجموعه روزهای ابدی

بر اساس «مستندات تاریخی نوشته شده و تاریخ را تحریف نکرده است». این ادعا در حالی است که جانش‌نیزان‌پژودن برخی موضوعات و تحولات در سال نخست پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اهمیت وفاداری به روایتی دقیق و تاریخی از این پدیده‌ها را ضروری می‌کند. به‌ویژه آنکه تحولات فناوری در سال‌های اخیر موجب شده تا بینندگان کارگردانی جواد ششمقدری و تهیه‌کنندگی محسن علی‌اکبری روی آنتن شبکه یک برده است. سریال مذکور حوادث و وقایع پیش از انقلاب تا تسخیر سفارت آمریکا را روایت می‌کند و با فلش‌بک به حوادث و تحولات سیاسی ایران پیش از انقلاب و فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی در پیش و پس از انقلاب در تلاش است تا روایت رسمی از تحولات کشور در سال‌های مورد نظر را تصویر کند. در این مجموعه تلویزیونی با استفاده از کلاه‌گیس برای زنان ایفاگر نقش‌های خاص از میان هنرپیشگان ارمنی برخی محدودیت‌های صداوسیما و ممیزی‌ها مرسوم در این‌باره را تا حدودی پشت‌سر گذارده است. تهیه‌کننده این سریال می‌گوید: سریال

اصحاص هوشمند پژوهشگر

ادامه در صفحه ۲

حرف اول

شهروندزدایی نه حاشیه‌نشینی

متوسط یک مترمربع آن ۹۸.۳ درصد افزایش یافته است، که این نمی‌تواند دلیلی جز معاملات صوری برای بالا نگه‌داشتن قیمت مسکن داشته باشد. اما نکته‌دشمنی انتخاب سازمان برنامه و بودجه فقط به حاشیه موضوع می‌پردازد و بیهوده ارقام بودجه را بالا و پایین می‌کند و از گفتمان مؤثر درباره برنامه شکستن این تله‌ها خبری نیست.

در سال ۱۳۷۳ در گزارشی پنج‌جلدی به نام «حاشیه‌نشینی در ایران: علل و راه‌حل‌ها» (نام حاشیه‌نشینی انتخاب سازمان برنامه و بودجه و غیر قابل تغییر بود) به اثبات رساندیم که این شهروندزدایی (decitizenisation) کم‌درآمدها در برنامه‌های توسعه و به‌خصوص مسکن و شهرسازی است که باعث گسترش شتابان سکونتگاه‌های غیررسمی با وجود گذاشتن قانون مترقی زمین‌شهری و عرضه مصالح ساختمانی و اعطای وام بانکی ارزان شده است. در این گزارش بر شهروندانسن کم‌درآمدها در برنامه‌های توسعه و راهبردها و راهکارهایی نظیر ساماندهی نظام بانکی برای پشتیبانی از کم‌درآمدها، تشکیل اتحادیه‌های تعاونی مسکن برای دربرگرفتن فراگیر کم‌درآمدها در محیط کار و محلات، توانمند و تواناسازی کم‌درآمدها، اعمال ضوابط شهری در استطاعت کم‌درآمدها در طرح‌های جامع و تفصیلی و آماده‌سازی‌های شهری موجود و جدید تأکید شد. اما برنامه توسعه دوم و به‌خصوص برنامه سوم درست خلاف این اقدامات را به انجام رساندند و شورای عالی شهرسازی و معماری و وزارت مسکن و شهرسازی با رسمیت‌بخشیدن به تراکم‌فروشی و تغییر جهت بارانه‌های مسکن، در خدمت بورژوازی مستغلات رانته درآمدند تا مسکن از دسترس طبقه متوسط نیز خارج شود. در نتیجه ابعاد اسکان غیررسمی شتابان‌تر و فراگیرتر شد، به‌طور مثال درحالی‌که تا سال ۱۳۵۵ در مجموعه شهری تهران فقط یک شهر ۵۰ هزار نفری با اسکان غیررسمی شکل گرفته بود؛ تا سال ۱۳۹۰ تعداد آنها به ۳۳ شهر با جمعیت نزدیک به سه میلیون نفر رسید. به علاوه اسکان غیررسمی نه‌تنها شهرهای

بیش از یک سوم جمعیت ۶۳میلیونی شهرنشین ایران در سکونتگاه‌های غیررسمی، بافت‌های فرسوده، محلات فرودست‌شده و مسکن‌های نامتعارف زندگی می‌کنند؛ به‌طور مثال فقط در داخل شهر تهران نزدیک به سه میلیون نفر در چنین محلاتی زندگی می‌کنند که به آنها هم برخی حاشیه‌نشینی می‌گویند. به چنین اجتماع عظیمی نمی‌توان و نباید حاشیه‌نشینی، محله‌های مبتلا، فقرا، کلونی‌های مهاجران، محل آسیب‌های اجتماعی و... گفت. با در نظر گرفتن اینکه در سال ۱۳۵۵ نسبت ساکنان مسکن نامتعارف شهری تنها پنج درصد بوده و اکنون به بالای ۳۰ درصد رسیده است، یعنی رشد آنچه به غلط حاشیه‌نشینی نامیده می‌شود، از رشد شهرنشینی بیشتر بوده است و هرچه می‌گذرد بر شتاب آن افزوده می‌شود. پس دیری نخواهد گذشت که حاشیه‌نشینی نامیده‌شدگان، متن اصلی جامعه خواهند شد؛ چراکه در گذشته این ساکنان عمدتاً از کم‌درآمدها بوده‌اند، اما افزایش چهاربرابری تعداد واحدهای مسکونی خالی بین سال‌های ۹۵-۱۳۸۵ و رسیدن بهای یک مسکن متعارف به ۱۵ تا ۲۰ برابر درآمد متوسط سالانه یک خانوار شهری، درحالی‌که حد قابل تحمل آن از لحاظ اقتصادی برای خانوار پنج برابر است؛ نشان می‌دهد که نسل جدید طبقه متوسط هم چاره‌ای جز زندگی در مسکن نامتعارف نخواهد داشت. این روند تشدید هم خواهد شد؛ به‌طور مثال تعداد واحدهای مسکونی خالی شهر تهران حداقل ۵۰۰ هزار واحد بوده و در سال‌های گذشته هم تعداد معاملات واحدهای مسکونی نوساز از واحدهای مسکونی شروع و تکمیل شده در این شهر کمتر بوده است. بنا بر آخرین گزارش بانک مرکزی در دی ماه ۱۳۹۹، تعداد معاملات آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران نسبت به دی ماه سال قبل ۶۷.۱ درصد کاهش داشته، اما قیمت

کمال اظهاری پژوهشگر توسعه

ادامه در صفحه ۴

روزنامه شرق

روزنامه «شرق» در راستای تداوم زنجیره فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی خود در نظر دارد در سال جاری سررسید جامع ۱۴۰۰ را با نام «سررسید قرن» منتشر کند. سررسید «قرن» مجموعه‌ای محتوامحور از تمامی رویدادهای مناسبتی فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی خواهد بود که مشابه آن در هیچ سررسیدی وجود نخواهد داشت. تیم تولید محتوای «شرق» با چند ماه کار پژوهشی، مجموعه‌ای از مناسبت‌های ملی-تاریخی-بین‌المللی را با تفکیک مناسبت‌های ششمی/میلادی/قمری تدارک دیده‌اند که مجموعه این کار پژوهشی در سررسید قرن به همراه تصاویر چهره‌ها منتشر خواهد شد. همچنین در سررسید ۱۴۰۰ به بهانه پایان قرن ششمی و ورود به قرن تازه، مجموعه‌ای از صد عکس-رویداد مهم قرن به همراه شرح آن منتشر خواهد شد که به نظر می‌رسد این مجموعه برای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و مدیران واجد ارزش کاربردی-آرشیوی باشد. اطلاعات مراکز فرهنگی شامل سینماها، تئاترها، گالری‌ها و... در تهران و شهرستان‌ها نیز در این سررسید در دسترس خواهد بود.

قابل توجه هنرمندان نویسندگان، روزنامه‌نگاران مدیران و مخاطبان فرهیخته روزنامه شرق

درج آگهی و اسپانسرینگ
۸۶۰۳۶۱۱۹

سفارش و پیش‌خرید
۸۸۹۰۳۵۴۸

کمرک جمهوری اسلامی ایران

آگهی ابلاغ کمرک جمهوری اسلامی ایران

بدینوسیله به آقای رحمان رستاد فرزند علی محمد به شماره شناسنامه ۱۲۸۱۷ ابلاغ می‌گردد

شرح در صفحه ۲

جناب آقای حسین انتظامی

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان سینمایی

مصیبت درگذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض می‌کنم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

مهدی رحمانیان